

sr_teacher_2024t202

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Isaija 41,10

Temelj proučavanja: Luka 19,41.42; Matej 23,37. 38; Matej 24,9.21.22; Jevrejima 11,35-38; Isaija 41,10; Otkrivenje 2,10; Dela 2,44-47; Jovan 13,35.

Uvod: Prošle nedelje smo proučavali poreklo Velike borbe na nebu i na zemlji. Ove sedmice se usredsređujemo na to kako se Velika borba odigrava u životima i istoriji Božjeg naroda, posebno na prelazu sa Jude, naroda Božjeg u drugom delu Starog zaveta na hrišćansku crkvu, Božji narod Novog zaveta.

Teme pouke – Pouka za ovu sedmicu ističe dve glavne teme:

1. Kao rezultat svog odbacivanja Hrista, Juda je zvanično, kao politički entitet, izgubio status naroda sa povlašćenim statusom Božjeg posebnog naroda i pretrpeo užasno iskustvo uništenja Jerusalima.
2. Bog je uspostavio svoj narod, Izraelov ostatak, i u nj uključio i Jevreje i neznabošce, spasivši ga od katastrofe koja je zadesila Jerusalim 70. godine nove ere. Bog je vodio svoju crkvu u njenoj misiji da objavljuje Jevanđelje Isusa Hrista, pozivajući ljude svih naroda da prihvate Radosnu vest i da se pridruže Njegovom novom narodu.

Drugi deo: tumačenje

Nekoliko kratkih činjenica o Jerusalimu

Tragični pad Jerusalima može se opisati, barem delimično, sledećim istorijskim pojedinostima:

1. Jerusalim je uništen tokom Prvog jevrejskog rata (66-73. godine nove ere), a njegovo uništenje je otpočelo pred kraj vladavine cara Nerona (54-68. godine). Rat je izbio kada je Gesije Flor, tek postavljeni rimski prokurator u Judeji, uzeo veliku količinu novca iz hramske riznice u Jerusalimu.
2. Dva glavna rimska generala poslata da uguše pobunu bili su Vespasijan i njegov sin Tit. Obojica su kasnije postali carevi.
3. Opsada Jerusalima je ozbiljno počela 70. godine nove ere. Tokom opsade su branioci grada uglavnom bili podeljeni u frakcije i borili se među sobom, ujedinjujući se samo da bi odbili neposredne napade Rimljana.
4. Jerusalim su čuvala tri zida. Prva dva zida pala su u ruke Rimljana aprila 70. godine nove ere, a treći je probijen nekoliko meseci kasnije, 30. avgusta. Hram je spaljen istog dana.
5. Prema jevrejskom istoričaru Josifu Flaviju, više od milion ljudi je poginulo tokom opsade Jerusalima, a procenjuje se da je oko 100.000 zarobljeno. Jerusalim i Hram su uništeni. Plenom koji su Rimljani odneli iz Jerusalima finansirali su izgradnju Koloseuma, jednog od najposećenijih spomenika u Rimu.

6. Bez svog grada Jerusalima i njegovog Hrama, judaizam je pretrpeo duboke promene. Središte jevrejske religije pomerilo se sa Hrama, žrtava i sveštenika na Zakon. Sadukeji, sveštencička klasa, izgubili su gotovo svu vlast, a nosioci judaizma postali su rabini.

Pad Jerusalima

Nije slučajno što Elen G. Vajt započinje *Veliku borbu* poglavljem poglavljem „Uništenje Jerusalima“. Ona je shvatila da je ovaj tragični događaj jevrejske nacije imao odlučujući značaj za Veliku borbu, identitet i misiju Crkve. Kako to? Da bismo odgovorili na ovo pitanje, prvo moramo da razumemo zašto je Jerusalim pao.

Sa stanovišta sekularne istorije, Jerusalim i Drugi hram su uništeni jer su se Jevreji pobunili protiv tadašnje supersile, Rimskog carstva, koje ih je satrlom svom silom, kako radi osvete, tako i radi odvratanja drugih mogućih pobuna. U vekovima koji su usledili posle pada Jerusalima, verujući Jevreji uglavnom su tumačili uništenje Jerusalima kao disciplinsku meru koju je Bog dozvolio. Neki judaistički teolozi su rekli da su Jevreji zgrešili prekršivši Božji zakon, postajući nemoralni; drugi veruju da su Jevreji bili previše razdvojeni i podeljeni, da nikada nisu naučili pouku o jedinstvu. U svakom slučaju, Bog je sačuvao ostatak koji će nastaviti da ispunjava Njegove namere.

Međutim, Biblija, posebno Novi zavet, nudi drugačije objašnjenje za uništenje Hrama. Svakako, pobuna, bezakonje, moralna i društvena pokvarenost, unutrašnji sukobi i podele jesu bili značajni faktori koji su doveli do propasti Jerusalima i uništenja Hrama. Ipak, situacija koja je izazvala tu tragediju bila je dublja od samih ovih faktora. Da bismo mogli da razumemo šta je izazvalo uništenje Hrama, potrebno je istaći nekoliko važnih tačaka, kako iz Starog tako i iz Novog zaveta. Kad se objedine, ove tačke nam pomažu da razumemo glavni razlog propasti Hrama: vođstvo Izraela odbacilo je Hrista i Božji savez.

Prvobitni Hram

Prvobitni hram Izraela, koji je sagradio Solomon, uništili su Vavilonjani 586. pre Hrista, nekih 20 godina nakon što je Judu osvojio Navuhodonosor (Danilo 1,1. 2). Uništenje se dogodilo otprilike sto godina nakon što je Izrael na severu pao u otpadništvo, posle čega su ga pokorili Asirci. Međutim, ova dva događaja — nestanak Izraela i uništenje Solomonovog hrama od strane vavilonske vojske — nisu se dogodila samo zato što jevrejska nacija nije uspela da nauči kako da se ujedini ili zbog svog moralnog pada. Severni Izrael je nestao kao nacija jer su odbacili Božji savez i krenuli za drugim bogovima (1. O Carevima 12,26-33, 2. O Carevima 17,7-23). Poput Izraela, Juda je imao zle careve i pokvareno rukovodstvo sklono idolopoklonstvu. S vremenom su razdoblja Judinog idolopoklonstva postajala sve češća i sve gora. Međutim, za razliku od Izraela na severu, Juda nije imao stalnu zvaničnu, nacionalnu politiku zamene Božje religije paganizmom. Iz tog razloga, Bog je dozvolio uništenje Judinog hrama i njegovog glavnog grada, 586. pre Hrista, kao i privremeno izgnanstvo njegovog naroda, kao deo strategije nacionalne reforme.

Drugi hram

Rimljani su uništili Drugi hram 70. godine nove ere, nekih 35 godina nakon što je Isus prorekao sledeća tri događaja: (1) Bog će uzeti carstvo od Jude i dati ga drugom narodu (Matej 21,43) ; (2) Judina kuća (Hram) „ostaviće se pusta“ (Matej 23,38); i (3) Hram će biti potpuno uništen (Matej 24,1.2). Koji je razlog za ovu trostruku presudu?

Judino vođstvo ne samo da nije uspelo da donese rod koji priliči carstvu Božjem (Matej 21,43), već je, kao što je to činio i stari Izrael na severu, svesno odbio da ostane pod Zakonom i zaklonom Božjih krila (Matej 23,37). Godine 31. nove ere, vođe su donele zvaničnu, svesnu i za jevrejski narod sudbonosnu odluku: odbacili su Božji savez, Njegovo spasenje i Njegovog Mesiju (Matej 26,1-3.14-16.57-68; 27,15-25; Jovan 19,1-15). Kao rezultat toga, Bog je dozvolio uništenje zemaljsko hrama.

Božja blagodat

Bog je dao Izraelu i Judi svu blagodat neophodnu za iskupljenje i obnovu pre nego što im je dozvolio da pretrpe kaznu zbog kršenja Njegovog saveza. Od Mojsijevog vremena do uništenja Drugog hrama 70. godine nove ere, u rasponu od više od hiljadu petsto godina, Juda je iskusio Božju neprekidnu ljubav. Uprkos njihovim neuspesima, Bog je bio voljan da radi sa njima sve dok su oni bili voljni da ostanu u Njegovom savezu i da budu preobraženi Njegovom milošću i silom. Čak i kada su jevrejske vođe na kraju odlučile da odbace Boga, posle čega je Hristos najavio njihovu propast, Bog im je dao više od 35 godina pre nego što je izvršio tu presudu. Tokom ovog probnog perioda, hrišćani kao što su Petar (Dela 2-4), Stefan (Dela 7) i Pavle (Rimljanima 9-11) molili su ih da prihvate Isusa kao Mesiju i da učestvuju u Božjem Novom savezu.

Nažalost, umesto da poslušaju ove pozive, vođe su svoju odluku da odbace Hrista zapečatile teškim progonom hrišćana koji je kulminirao ubistvom Stefana, 34. godine nove ere. Međutim, i pored odluke da odbaci Judu kao narod koji ga predstavlja, Bog je nastavio da poziva pojedine Jevreje da uđu u Njegov novi savez i da se spasu u Njegovom carstvu.

Pad Jerusalima, dakle, ilustruje Božje ophođenje sa grešnicima u Velikoj borbi. Ovaj ugao posmatranja pomaže nam da delimično odgovorimo na početno pitanje zašto je Elen Vajt smatrala da je ova tragedija tako bitna za temu Velike borbe i za identitet i misiju crkve. Pored toga, Elen Vajt je shvatila da će nam pad Jerusalima pomoći da razumemo paradoks suda: to jest, kako se Božja blagodat može preneti na grešnike, a da istovremeno zadovolji zahteve božanske pravde. S jedne strane, Bog je pun ljubavi, saosećanja i strpljenja, i poziva grešnike da se vrate u Njegovo carstvo. Bog ne želi da grešnici umru drugom smrću (Jezekilj 33,11). S druge strane, Bog je pravedan i pravdoljubiv. Pošto je svet, On ne može da u svom prisustvu podnese zlo. Međutim, On će prihvatiti konačnu odluku pojedinaca koji žele da idu svojim putem, ostavljajući Božje carstvo, savez, zaštitu i izvor života. Ipak, Bog daje grešnicima dovoljno upozorenja da će umreti ako odbiju zaštitu Njegovog carstva i blagodat Njegovog saveza. Izvan Božjeg saveza nema radosti ni života, iz prostog razloga što nijedno stvoreno biće nema u sebi život koji je nepozajmljen ili koji ne potiče ni od koga drugoga.

Plan spasenja

Uprkos neuspesima izazvanim izdajom saveza, Bog je nastavio sa svojim planom spasenja i svojim postupcima da razreši Veliku borbu. Bog je obećao da će Isus, koji je bio Seme Evino (1. Mojsijeva 3,15), Avramovo (1. Mojsijeva 12,2.3.7; Galatima 3,16.29) i Davidovo (2. Samuilova 7,12-15; Marko 12,35-37), doneti spasenje čovečanstvu, oslobađajući ga od vlasti đavola, i obnoviti Božju vladavinu na zemlji. U isto vreme, Bog je obećao da će Isus, istinsko Jagnje Božje na koje se odnose svi zemaljski tipski prikazi Svetinje (Jovan 1,29; 2,19-22), spasiti čovečanstvo od krivice i moći greha. Iako istorija čovečanstva ponekad može izgledati besciljno i prepuštena hirovima i

namerama đavola i ljudske prirode, Sveto pismo pokazuje da Bog postepeno ostvaruje svrhu svog plana i obećanja spasenja. Kad ga je Njegov sopstveni narod izneverio, Bog je neumorno nastojao da ih vrati sebi i izbavi čovečanstvo iz blata greha. Avraam, Mojsije i Juda svi predstavljaju primere spasenih i iskupljenih. Ništa ne može sprečiti Boga da održi svoja obećanja i sprovede svoje planove.

Tipovi i antitipovi

Kao peto, zemaljsko Svetilište i žrtveni sistem bili su samo tipovi buduće Isusove žrtve i službe. Kada je prvi hram uništen, a Juda jadikovao zbog svoje prošle slave, Bog im je rekao da prava slava tek dolazi i da ne zavisi od materijala i arhitekture, već od Onoga na koga je Svetinja ukazivala (Jezdra 3,12; Agej 2,9; Matej 23,16-22). Iz tog razloga, kada je Drugi hram uništen 70. godine nove ere, hrišćani nisu gubili nadu. Naprotiv, shvatili su da je zemaljska Svetinja ispunila svoju ulogu ukazivanja na Isusa, na Njegovu žrtvu i na Njegovu službu spasenja u stvarnoj Svetinji na nebu. Tip se sjedinio sa antitipom; simbol se susreo sa stvarnošću. Nakon Isusovog utelovljenja, službe, smrti, vaskrsenja i vaznesenja, Velika borba se sada usredsredila na nebesko Svetilište. Poslanica Jevrejima opširno govori o značenju ovih promena. Dakle, 24. poglavlje Mateja i uništenje Drugog hrama, Poslanica Jevrejima i njeno fokusiranje na nebesko Svetilište izuzetno su važni za adventističko razumevanje Velike borbe i za celinu adventističke teologije uopšte.

Upravo je ovo složeno shvatanje uništenja Hrama nadahnulo hrišćane apostolskih i postapostolskih vremena u narednih nekoliko vekova, kao i Elen Vajt u 19. veku, da sagledaju identitet i misiju Crkve. Pošto su preživeli uništenje Hrama, hrišćani apostolskih vremena su preusmerili pažnju sa Hrama na nebesku Svetinju. Pobedili su strah od progona i smrti jer su iskusili oprostjenje grehova u Hristovoj žrtvi na krstu i sa verom gledali na Hristovu službu s desne strane Boga na nebu. Znali su da su Božji narod, Novi Izrael, pozvan od Boga da objavi Njegovu divnu vest o spasenju celom čovečanstvu uhvaćenom u kandže đavola, greha i smrti. Svoju ljubav su delili tako što su pomagali ljudima oko sebe sredstvima koja su im bila na raspolaganju. Isto tako, oni su drugima ukazali na kraj Velike borbe, na kraj stradanja i smrti, kada se Gospod Isus Hristos bude vratio na Zemlju i zauvek pobedio đavola i greh.

Treći deo: primena na život

1. Šta ljudi u vašoj kulturi misle o ljubavi i pravednosti? Imaju li još nade da će doći vreme kada će ljudsko društvo u celini obeležiti ljubav i pravednost? Zašto da ili zašto ne? Kako biste im mogli objasniti da nema istinske i trajne ljubavi i pravednosti bez Isusa, kao i da ne može biti ljubavi ili pravednosti mimo Njegovog otkrivenja ovih božanskih vrlina oličenih u Njegovoj žrtvi? Ili da ljubav i pravednost ne mogu postojati ako Sveti Duh ne daruje ove osobine ljudima ili nam ne pomogne razvijajući ih u nama?
2. Ispitajte svoje lične evanđeoske aktivnosti. Koliko jasno razumete šta znače Isusove reči „jevanđelje o Carstvu“? Kako možete proživeti ovo jevanđelje u svom životu? Kako vi i vaša crkva možete da prenesete ovo jevanđelje većoj ili manjoj grupi slušalaca?